

ebreczen.

ára:

MAZAT

tan, ham... száradó,
5 kr.
58

ét

padló számára, —

enda,

en.

ell, Wien IV. Resselgasse 5.

drás

am alatt.

közönség szíves

letemet

évi tapasztal-
tsem, miszerint
minden szak-
ok ismert mély-
ízletem régi
is.

n. é. közönség
sért, kérve azt

ztelettel

András

és Gépgyar

g Budapesten,

oda és raktár:

czky utca 14. sz.

kal kitüntetett:

asu ekéit

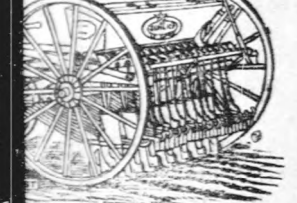
helyítő ekéit,

Schlick és Vidats-féle

ekéit,

ésrögtörőhengereit

rbavetőgépeit.

matra ingyen sörmentve.

beszes tudására

irodáink legnagyobb

indazonáltal ezen iro-

városi irodát tartunk

épekből raktárt léte-

ság igazgatósága.

oz urnál.

Külföldi árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre . . . . . 10 frt.—kr.
Fél évre . . . . . 5 „
Negyed évre . . . . . 3 „ 50 „
Egyes szám 6 Kr.

A lap selemeni részét illető min-
den közlemény: Nagy-hatvan-
ötöze, 1894. szám, Dunaosny
hán. — a szerkesztőségbe bér-
mentve küldendő.

Külföldi árak helyben:
TIBOLDI K. LAJOS könyv-
kereskedésben és a kiadóhiv-
atalban KUTYAI IMRE könyv-
nyomdájában a postahivatalok
utján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HÍRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Egy sorban: 100 szavazás 1 kr.
Hosszabb hirdetések a 100 szavazás alatti sorokért a 100 szavazás fele.
Bélyegdíj minden külön beki-
írásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában
foglaló újdonság sora 50 krajczár.
„Nyitász”-ben megjelent köz-
löny minden példány 30 kr.
Hirdetési díj a 100 szavazás alatti sorokért a 100 szavazás fele.
KUTYAI IMRE könyv-
nyomdájában, valamint KUTYAI
IMRE K. LAJOS, iróházban is.
Hív aditványt kéremestől
békésül levelek nem vétel-
nek ágyalamba.
Kéziratok vissza nem
adattak.

Az „uj” kormány.

A közvéleményt még mindig az új kormány programja foglalkoztatja. És méltán. Mert egy tizenöt éves korrump kormányzat bukása után joggal kíváncsi az ország és a nemzet, vajjon az oly nagy trombitaharsogással és tüntetéssel leplezett bukás egy rendszernek a bukását jelenti-e, vagy pedig csak egy ember távozását s marad minden a régiben.

Ha magát Szapáry Gyula gróf programját vizsgáljuk, konstataciónk kell, hogy az ugynevezett „uj” kormány egyáltalán nem új, hanem folytatása a régi-
nek. És a ki gróf Szapáry Gyulától valami újat várt, az nem sok markolni valót kap a programbeszédjében. A ki azonban a régi politikai tanok, irányzatok és kormányzati rendszer ismétlését várta, az behunyt szemmel is megláthatja Szapáry programbeszédében a — második Tisza Kálmánt.

Szakasztott olyan a programja, mint a bukott Tiszáé. Egyetlen gondolat, eszmé vagy fordulat nincs az egész beszédben olyan, amelynek szülő apjáról lehetne ép oly joggal Tisza Kálmánt tekinteni, mint a hogy gróf Szapáryban ne lehetne felfedezni a Tisza-rendszer neveltjét.

Mindaz, a mit a belügyi kérdésekről, a közgazdasági politikáról, az ipari érdekek támogatásáról mondott, annyit jelent, hogy a kormányban ezután is minden úgy lesz folytatva, mint eddig. A különbség csak az, hogy ezental Szapáry számiájára írják mindazt, a mit eddig Tisza czége alatt cselekedtek.

Ám vannak tünetek, melyekből arra lehet következtetni, hogy ez a pusztá czégyváltotatásból álló kormányzati helyzet: régi állapot új formában, csak ideiglenes, sokkal rövidebb tartamu lesz, mint gondolkán. Vannak tünetek, melyekből csaknem pozitívítással megjósolhatni, hogy a Szapáry-miniszterium nem lesz egyéb egy nyári kormánynál s hogy őszre, majd az őszezzak kezdetén mégis csak tisztul valamerre a helyzet: mégis csak változik talán maga a kormányzati rendszer is.

E tünetek elseje az, hogy Szapáry

nyiltan kijelenté, miszerint a honossági törvényt nem nyújtja be. Ezzel a kijelentéssel provokálta a harcot az ellenzék részéről s ez a harc alighanem bal-
v é g z e t e lesz neki ép úgy, mint volt Tiszának. Kossuth honosságát nem engedi a függetlenségi párt csak úgy könnyen megsemmisíteni s Szapáry grófnak nagyobb embernek kelleve lenni a talpán, mint a milyen, hogy megállhassa a küzdelmet, mely reá e részben vár.

A másik tünet abban a beszédben jut kifejezésre, a mivel Apponyi Albert gróf glossálta az új miniszterelnök programját. Ez a beszéd — tagadják akárhogy is — egészen világossá teszi előttünk, hogy a szabadelvűpárt és a mérsékelt ellenzék egymáshoz való közeledése feltartóztatlanul be fog következni. Hogy a közeledés vége egybeolvadás, vagyis fuzió lesz, szintén világos annál az egyszerű törvénytől fogva, hogy azok, a kik egy meghatározott vonalon egymáshoz közelednek, végtére találkoznak.

És az Apponyi beszéde még fontosabb, mint a Szapáryé, mert a mérsékelt ellenzék vezére most először nyilatkozott a szabadelvűségéről oly kategorikusan, hogy e nyilatkozata után, melyben a mérsékelt ellenzék vezére minden kételyt kizárólag a liberalizmus alapjára áll és jövőendő programjának keresztülvitelét ezen az alapon helyezi kilátásba, többé nem lehet messze a fuzió, mert a szabadelvű pártnak az az aggodalma, hogy a mérsékelt ellenzék vezére nyiltan nem meri zászlajára írni a szabadelvűséget, ettől a beszédtől számítva megszűnt.

A fuziót egyelőre a szabadelvű pártnak az a töredéke fogja meggátolni, mely a bukott regime alatt a klikkszerű érdekek letéteményese, őre, védője és szószólója volt s a volt miniszterelnök kedvezményezései folytán bizonyos hatalomra tett szert.

De ez a töredék csak addig volt erős, míg olyan kormányelnök állott az ügyek élén, aki „az általános objektív állami érdekeket feltétlenül alárendelte a párturalom érdekeinek.” Befolyása, ereje, hatalma abban a pilla-

natban megszűnik, mihelyt az új miniszterelnök megfordítva kormányoz és a párturalom érdekeit feltétlenül az általános, objektív állami érdekeknek rendeli alá.

A mint ez a momentum bekövetkezett, abban a pillanatban tanui leszünk egy új fuziónak, mely előnyösen fog különbözni az 1875-ödikétől, a hol egy kifáradt, szomjas, éhes, anyagilag és erkölcsileg elzüllesnek indult légio kapitulált a hatalom terített asztalai előtt.

— **Belföldi hírek.** Tisztelgés a miniszterelnöknek. Budapest főváros törvényhatósága hétfőn délelőtt tisztelgett Szapáry Gyula gróf, miniszterelnöknek. — A függetlenségi párt győzelme. A Kecskemét-városi képviselőválasztás a függetlenségi párt győzelmével végződött. Maga Lestár polgármester megbukott. A lelkesedés nagy — A magyar állami bevételek. A „Pol. Correspondenz” budapesti jelentése szerint az állami bevételek márczius hó első három hetében 750,000 forintul mulják fölül az előirányzatot, dacára a kedvezőtlen közgazdasági viszonyoknak. — A szinésziskola jubileuma. A nemzeti színházban szerdán, e hó 26-ikán fogják megtartani az orsz. szinésziskola fennállásának 25 éves jubileumát. — A szerb egyházi kongresszus biztosán Nikolics Fedor bárót neveztek ki. — Elhunyt képviselő. Pavlekovich Ottó, horvát-szlavonorsági orsz. gyűlt. képviselő, mint a képviselőházhoz érkezett távirat jelenti, meghalt. — A regálekötvények kibocsátása — mint az „O. E.” értesül — folyamatban van, úgy, hogy ápril 15-éig valamennyi kötvény kibocsátása megtörténik. — Főispáni beiktatás. Kállay Zoltán, Hevesmegye főispánját, a tegnapi megyegyűlésen iktatták be hivatalába.

— **Külföldi hírek.** A Panicza-ügyben tett újabb felfedezések következtében, melyek a vádlottakat és az orszokat még inkább kompromittálják, a vizsgálát még néhány napot fog igénybe venni. — Berlinből. A porosz miniszterium összeállításában előbb-utóbb lényeges változás fog történni. A lapok általában azt hiesztelik, hogy a belügyek egész vezetése és a politika szelleme gyökeres módosuláson fog átmenni. — A gráci magyar olvasókör feloszlata. Gráciából jelentik a „Bp. H.”-nak: A tíz év óta főnálló gráci magyar olvasókört a rendőrség feloszlatta, mert az olvasókör márczius 15-én törvölzli táviratot akart küldeni Kossuth Lajosnak Turinba. A távirad hivatal a távirat elküldését megtagadta s a fogalmazást elküldte a rendőrséghez, mely kimondta, hogy az

olvasókör „politikai kibágást” követett el. Az egyesület alelnöke, Szalender Gyula, az orsz. trák belügyminiszteriumhoz felebbezi az ügyet s ha e lépésének nem lesz fogantaja, az olvasókör újja alakul. — Miniszterválaság Szerbiában. Minthogy a mostani szerb Guics-kormány több tagja államtanácsossá választottat, belgrádi hírek szerint a kabinet újalakítása a napokban fog megtörténni. Miniszterelnök vagy Tausanovics eddigi belügyminiszter, vagy Passics, a szkupovina elnöke lesz, míg a külügyi tárczát Gjaia Jovan vezénél át.

Márczius 15-ike 1848-ban és 1890-ben.

Irta: Lövey Klára.
 Ha márczius 15-éről 48-ban világos képet akarunk feltüntetni, akkor vissza kell pillantatnunk 1847-re. Mert a 48-ki magyar forradalomnak, nem csak a febr. 24-iki francia forradalom a kezdete, hanem annak szelleme már a megelőző évben létezett, az már a légben volt.

Mikor Lamartine a Girondins-eket megírta, De Gerando Agoston, a kitünő magyar-francia író azt mondta:
 „A Girondins-ek forradalmat fog előidezni!”

És ezt a költői ihlettséggel megirt nagy-szerű történeti művet nem csak Franciaországban olvasták, hanem Budapest is mindentűt. Az akkori ifjuság a Girondins-ek hazafiságától volt áthatva. Vasvári Pál, az ifju, lelkes történetíró, ezen történelem szellemétől lekesült, s ez lengette át történeti kezdő munkáit. Egyikkel a Kisfaludy társaság jutalomdíját is megnyerte. Szellem, élet és költészet létezett soraiban, a történet komoly muzsája mellett. Ily szellemben tanított, ily szellemben szónokolt. Tanítványai áhiattal hallgatták, mint egy ifju apostolt, barátai elragadtatással figyelmekzt szónoklataira, melyeket minden különös alkalom nélkül tartott, na többen öszgyűltek megszokott helyükön barátaik.) Nem kártya, nem biliárd volt főmunkája az ifjuság öszgyűlti tömegének, hanem fódolog volt: az eszmecsere, és szónoklatok. Vasvári Pál nagyobb történeti munkához kezdett: Magyar történeti életrajzok betűrendben. Csak a csig mehetett.” Csak Máté az ifju költő lánglelke kerolt volt jellemzőve, mint a hogy Kisfaludy Sándor írta volt „Csak” című nagyszerű drámájában, mely fájdalom a költő korá halála miatt bevezetetlen maradt, s a mely töredékre Vörösmarty eme nagyszerű sorokat írta:

„Föllele Csák, s nagy lelke szavait maga zúgja, hogy írának,
S a költő azokat jegyzeni kezdte hiven;
De bele fáradt a felisteni műbe, s azóta
Csák komor és hallgat kedves hamvaival.”
*) Ha jól tudom, a Pálvácska kávéház volt főgyűlő helye a fiataloknak.
L. K.
**) Nagy vesztés, hogy ezen becses műt később el lett kobozva, utolsó példányig.
L. K.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA

SONETT.

Leány! — szemed vakító sugára
S a mosoly, mely ajkaidon lebeg:
Elbűbölnek valóban engemet,
El — az angyaloknak szép honába.

Te vagy lelkem édes büszke álma
S nemtől a bőszejő hullám felett,
Ily szép mint te, csak egy angyal lehet.
Szépségednek s fényednek nincsen árnya!

Mily boldog lesz: ki bírja majd kezéd!
Ki szívvel, lelkével néked él.
S te általad üdvöt, mennyet remél!
Egy szép s jó nő csakis mennybe vezet,
Róla dal zeng; — s suttog a lomb-level.
Ez a lant is rólad mindig regél!
(Jármi.)

Kösa Ede.

Az élet álom és az álom élet.

Vásári zajban zúg a lét...
A szongásból tisztán kikelve
Egy kérdés röpben im' előd:
— Ki az, ki rája megfelelne?
Gondold meg: merre és hova?
Czélét érsz-e, vagy talán soha?
Oh értsd meg a titkos beszédet:
Az élet álom, és az álom élet!

Álom hát mindaz, a mi van...
A fölhevült agy lézas álma
S eltűnik minden nyomtalan

Mihelyt az álom messze szálla?
Talán a srt ad jobb helyet,
Hol van reá a felelet?
Csak egy, mihez kétely nem férhet:
Az élet álom, és az álom élet!

Ez kincset halmaz végtelen...
De állandó e boldogsága?
S majd egy sötét, bus éjfélen
Lesz-e vezérlő fényvilága?
S a melyen jár, a melyen fut,
Czélhoz vezérel-e az ut,
Felfogá-e a jósz beszédet:
Az élet álom, és az álom élet!

Az élvezetre tör csupán...
S mint lepke száll szies virágra...
Mi vár reá a lét után?
Tán új élvek pazar világa?
Vagy tán örökre ott marad
A mohosuló hant alatt?
Oh ez sem érti a beszédet:
Az élet álom, és az álom élet!

Amaz dicsőségért hevül
S mindent feledve tör magasra...
Majd a midőn elszenderül:
Felébred-e dicsőbb tavaszra...
Vagy büszke lelke sárba hull
S eltűnik ott nyomtalanul...
Dicsvágyó értsd meg a beszédet:
Az élet álom, és az álom élet.

Hír, gazdagság, vagy élvezet
Mind porba hull egy fuvalomra...
Ösvénynek czélra nem vezet...
Oh jól van ez kimérve, — mondva...
A földi nagyság öszzedől...
De hang kél a sírok felől

Es hallunk, hallunk jós ígéket:
Az élet álom, és az álom élet!...

Nézd, nézd: amott a láng kicsap
Szilaj ropogva ég a máglya...
Van-e dicsőbb, magasztosabb,
Mint vértanuk kimos halála...
Nem érzik ok a kínokat
Es ajkukon zsoldtár fakad...
Es halljuk, a mint szerte széled:
Az élet álom, és az álom élet!

A nagy titok megfejtve hát,
Világosság terül útunkra,
A korhadt sir-ország hág...
Egy biztató hang egyre sugja,
Hogy nem veszünk örökre itt...
Alomban éltet ad a hit...
Oh értjük, értjük a beszédet:
Az élet álom, és az álom élet!...
Jánosy Zoltán.

Trifolium pratense.

Ne tessenek megjéjdeni! nem akarok botanizálni, hisz nem is értek hozzá, csak három kis történetet mondok el, melyeknek azért adtam e természetrajzi nevet, mert midőn a legusban írtam, egy hunczut veréb repült fellettem, és egy három-levelű löherét ejtett papirosomra.
Legyen tehát: „Trifolium pratense.”

A hatodik papucs.
Dézsay ur szobájában ül, és emléktárgyainak rendezésével van elfoglalva.
Most egy jókora csomagot vesz elő, ki-

bontja: oh! fürtelem! mit tartalmaz? öt darab himzett — női papucs.

— Szép emlékek! — oh! boldog idők! — oh! szép napok! — tartja monologját a kis Dézsay ur, — öt papucs — de lennétek legalább hatan! — öt szép kis feleség! — öt veszekedés — hátba vágás — öt válóper — s aztán vége. Ah! ha beszélni tudnátok!

Igy beszél Dézsay barátunk, mindenik kis papucs talpát csókjaival illeti. S midőn a boldog visszaemlékezésnek szentel pár percet, nem is sejt, hogy legujabbi kedves élete párja a kulcs lyukán settenkedik. Megszállja a tisztos matronát az ördögi feltékenység.

— Nyomorult! e szavakkal rost az ártatlan Dézsayra — emlékek! — Meg csokolgatja?! — Papucs kell! — Na hát nesze!

S mint dühöngő furia kapja fel papucsát, s az már a másik pillanatban a megrémült Dézsay ur hátán püfög.
Dézsay ur arca hirtelen kiderül, a lehullott kis papucsot fel kapja megcsókolván, a többi közé teszi, s felkiált:
— Egy fel tuczat papucs!

A kutyás kisasszony.

Három darab kalapos skatulya, s egy csunya képi kis bodros kutya a kezében. Ki az? Hát az kérem egy pápaszem — vén kisasszony, utazik, s magával viszi nélkülözhetetlen holmiját.

Igen! a kutyácska nélkülözhetetlen valami, az ilyen megijulni vágyó öreg kisasszonyoknál. Ha nem kapnak férjet, hát ott a kis ölel.

Oh! szegény férfiak egy rangban vagy-

A színházban a nemzeti dráma volt fő-
lényben.

Minden irányban a hazaszeretet, a haza
önállósága volt kiemelve. — Azért dicsőíték
Csákok is az újabb kor írói, mert az Árpád
háza leány-ágon is fenn akarta tartani a kirá-
lyaságban.

Uj szellem, uj eszme lengett mindenütt,
s a mellett az ifjuság lelkesedése. És ez min-
dig a nemzeti erő bizonyítéka: a nemzet szí-
vének ütere.

Azért fontos dolog egy nemzet életében
az ifjuság hangulata. Ha ez nemzeti hűvöl-
t buzog, akkor a nemzet életét nem kell fél-
teni!

Petőfi 47-ben emelkedett fénykorára.
Megírta a jóslatszerű költeményt: Egy
gondolat bánt engemet. Megírta
a Dalaim-at, melyben a szabadság eszméje
ő fősége van ecsetelve. Még akkor ez
nem volt kinyomva, de írva közkezen forgott.
A főrangú urhölgyek is keresve keresték, s
ezek egyikének Petőfi maga írta le.

Ilyen hangulatu volt az ifjuság.
A pestmezei lélek valóságos ország-
gyűlések voltak. Kossuth Lajos, Teleki László
gróf, Szentkirályi Mór, s több mások, a haza-
fiás szónoklatok remekait mondták el. A kar-
zatok mindig telve valának a legelőkelőbb
hölgyekkel, s lelkes ifjakkal. Csekonicus gróf-
né, Orczy báróné, Degenfeld Imre grófné, s
még sokan, a rendes látogatók közé tartoztak.

Ezen meggyűléseknek kifolyása volt
a pestmezei híres követválasztás, melyhez
hasznolt még Pest nem látott. Batthányi La-
jos, Batthányi Kázmér grófok fekete gubában,
tollas pörge kalappal, ezüst buzogánnyal tű-
zes paripákon ülve, jártak be a fővárost,
mint korteszerekek, nagy tömeg kíséretében,
a Kossuth követé választásakor. A lelkesedés
leirhatlan! Mánás, egyszerű nemes ember, a
népség minden rétege, s az ifjuság lelkes tö-
mege: mind Kossuthot eljenzete.

Nagy idők! Szép idők!
A 47 iki évnek fényes napjaihoz tartozik
még az István nádor megválasztása. A budai
várpalotába a nevezetes emberek, hazafiak
ebédre voltak hívva. Az ebédlő terem kar-
zatára, jegyekkel fel lehetett menni. Külön-
sen az előkelő hölgyvilágból többen megjelent-
tek. Nem csak az érdekes toaszokat lehetett
hallani, hanem a társalgást is, mit a nádor
ebéd után, egyes kitűnő férfakkal folytatott.

Kossuth e tájban mondá ki, a később
oly nevezetessé vált szót: „Tengerre magy-
ar!” S az ifju nádor, ki át tudta érteni,
érezni a magyarok óhaját, Kossuthnak azt
mondá:

„Igyekezni fogok, hogy a fumei vasut
létesüljön!”
Egy erzelem, a haza jobb jövője dobo-
gott a szivekben.

Ilyen összhangzatos lelkesülttség köz-
pette, nagyon természetes volt, hogy márczius
15-én, 1848-ban, négy fiatal író: Vasvári,
Jókai, Buloyovszki, s gondolom Nyári Albert
báró, képes volt felszabadítani a sajtót, kihir-
detni azt, hogy mit kíván a magyar nemzet,
s egy mozdulattal: békés forradalmat csinál-
ni, mert a nép, tömegesen állott mögöttük.
Ezen békés mozgalom elősegítette az or-
szággyűlés sikerét, mert a néptömeg száma
már negyvenezer hírből állott Pozsonyban és
Bécsben.

Leilák már sokan márczius 15-ének a
kezdését, első mozzanatát fogva, én tehát
csak azt írom, a mit magam láttam.

Márczius 15-én délelőtt, Vasvári Pál, ki
maga volt a pontosság, nem jelent meg a
Teleki Blanka grófnő intézetében tanításra.
Akkor még a tanítást nem mondták előadásnak,
pedig ugyancsak az volt az az ékesszólásnál

fogva, és mégis egyszerű, mert a fogékony
ifju lények lelkeire hatott.

Feltűnő volt a tanításra meg nem jele-
nés. Argay, a számtanár mondja délután, hogy
Vasváry azért nem jöhetett el, mert nevezet-
es dolgok történtek, s elsorolja a délelőtti
nagy szerű eseményeket, s mondá, hogy most
Landerernél vannak a Hatvani-utczában.

En azonnal oda siettem. S láttam csoda
dolgot

A Landerer nyomdájában nyomták czen-
zura nélkül a „Talpra magyar”-t s a
nevezetes „tizenkét pontot.” — Csak
nem földig erő nemzeti lobogók lengtek az
emeletekből.

Egyik része az ifjaknak a nyomdával
foglalkozott, a másik része az ablakon állott,
s osztogatta a nép között, a felszabadított
sajtó első nyomásait. Még nedvesek voltak a
fris lapok; az eljenző néptömeg mohón kap-
kodott utána. Hozzám is eljutott egy-egy pél-
dány, s örömmel vittem haza, mint Noé ma-
dara a zöldséget.

Éppen az intézetben volt Tern Károly,
mint zongora tanító. Nagyon megtetszett neki
a költemény, melyet Teleki Blanka grófnő
megható, hatalmas hangjával felolvasott. Tern
elkérte a költeményt, s másnap megírta hozzá
az első dalt, mely Vasvárinak is tetszett,
csak azt jegyzé meg, hogy nincs új zene,
mely visszaadja azon hangot, mit a néptömeg
harsogott mindannyiszor, valahányszor Petőfi
az első elszavalásakor, az „esküszünk”
szót kimondá; mert ezt a nép ezrei vele
együtt esküvék.

A Talpra magyar és a tizenkét pont la-
pok szétszórása után az egész tömeg a vezér
ifjakkal az élen, a Landerer háztól a város-
házához tödült, honnan az ablakból Irányi,
Irianyi, s mások beszéltek, az egész tért el-
özönlött néphez.

Az eső folyvást csepergett ezen délután,
de erre senki se gondolt. A szivekben ragyo-
gott a felvirult szabadság tavaszi napsugara!
Ester a város ki lón világítva, s a színházban
Katoná „Bánk bán”-ját adták ingyen.

Ilyen volt márczius 15 ike 1848 ban.

Az 1890-diki márczius 15-ik napján, ra-
gyogó nap tündöklik a kék égen. Háromszí-
nű lobogók hirdetik a nemzeti ünnepet. Népsó-
kaság lepi el az utcákat. Az egyetem körül,
s annak közelében levő utcák ablakait szö-
nyegek borítják, a lengő nemzeti zászlók
alatt az egyetemi százas bizottság ifjai ma-
gyar öltözetben, tollas kalppal és jelvé-
nyekkel, buzgalommal járnak-kelnek, hogy az
ünnep méltóságából semmi se hiányozzék.

Délután három óraker, az egyetem-
tér felállított emelvényen, a Szózat elnevelése
után, fellepett Lipsey Ádám műegyetemi
hallgató, s elszavolta Ábrányi Emilnek „Már-
czius 15-én” című, alkalmi költeményét, mel-
lyet kitűnő lelkesedéssel fogadott a nagy nép-
tömeg, viharos taps- és éljenzéssel.

Azután Eötvös Bálint joghallgató mon-
dott ünnepélyes beszédet, a mai nap jelentő-
ségéről, s végül belehozza, hogy az ifjuság
legjobb óhaját: Kossuth Lajos állampol-
gárságának törvényes elismerése. E szavak-
nak roppant nagy hatása volt, s felhangzott
teljes erővel a tén: „Eljen Kossuth Lajos!”

Ezután Jánošy Béla joghallgató szaval-
ta el a Talpra magyar t zengő szavak-
kal, oly tisztán, oly hatalmasan, hogy minden
szava hatott. Az „esküszünk” szót nem
zuga a nép a szónokkal együtt, mint negy-
vennyolczban, de minden veresszakot harsányan
megéjenzett.

A szavalt bevezette után a himnusz
zengé el az egyetemi dalkör, s erre a Kos-
suth nótát énekelve megindultak az ifjak sa-

ját nemzeti zászlókkal a Petőfi-térre. A ren-
geteg kíséretben számos negyvennyolczas hon-
véd is volt.

A szobor előtti emelvényen Gallia Béla
joghallgató, lelkes szavakban mondá el Petőfi
emléket, s éljen riadal közepette helyezte az
ifjuság nemzeti szalagos babér koszoruját a
Petőfi szobor talapzatára.

Ezután Karsay István, a műegyetemi se-
gélyegylet elnöke, a Talpra magyar szavaltá
el erősen megható hangon, az óriási néptömeg
lelkeseésétől kísérve.

48-ban Petőfi szavaltá el saját költemé-
nyét, most az ő emlékszóba előtt hangozta-
ták. Tehát a mult nincs felvedve... Akkor is,
most is az ifjuság, a nemzeti ébredés hajnal-
csillaga csinálta a nemzeti ünnepet. Eljének!

A Talpra magyar eldalolva, utána a
Kossuth nótát zengve oszlott szét a lelkes
tömeg.

S mi, a kik a mult és jelen márcziusi
napokat láttuk, örömezzéssel moadhatjuk a
költővel:

„És annyi balszerencse közt,
Oly sok vizzály után,
Megfogya bár, de törve nem:
El nem z e h a z a n !”

ELŐFIZETESI FELHÍVÁS »DEBRECZEN«

politikai, társadalmi és közgazdasági hírlapra.

Április 1-én új negyedév kezdődvén, fel-
hívjuk azon t. olvasóinkat, kiknek megrendelése
lejár, sz előfizetés megújítására.

A „Debreczen” megjelen naponként pón-
tek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak ugy helyben mint vidékre:
Egész évre . . . . . 10 frt.
Félévre . . . . . 5 frt.
Negyedévre . . . . . 2 frt 50 kr

Hirdetések a legutányabb árak mellett a
kiadóhivatalban vétetnek fel.

Szives bizalommal felkérjük tehát a n. é.
közönséget, hogy az előfizetési pénzeket hoz-
zánk mielőbb beküldeni sziveskedjenek, na-
hogy a lap küldésében fennakadás történjenk.

Előfizetéseket és hirdetések a lap részére
Debreczen (Főpácz, Sz. Nagy Károly-ház) Ku-
tasi Imre nyomdájába küldendők. Helyben elő-
fizethetni Telegdi K. Lajos ur könyvkereskedé-
sében is.

A „DEBRECZEN” kiadóhivatala.

HELYI HIREK.

* A király Debreczenben. Hiteit érdemiő
forrásból annak híret vesszük, hogy ő felsége
egy magas állásu egyéniség előtt, a ki nem
éppen a mi érdekünkben járhatott a király-
nál, kerekén kijelentette, hogy őszszel az Ér-
meleken tartandó nagy lovassági hadgyakor-
latok alkalmával meglátogatja városunkat.

* Városi közgyűlés. Meghívás az 1890.
évi márczius 27-ken — csütörtökön — d e
9 óraker a városháza nagytermében tartandó
rendes bizottsági közgyűlésre. Tártyak:

- 1. Polgármesteri jelentés.
- 2. Miniszteri intézvény az adófelszámó-
lási bizottság elnökének kinevezéséről.
- 3. Miniszteri rendelet a lelkeseknek
más hivallásu gyermekek megkeresztelése kör-
üli eljárásuk tárgyában.
- 4. Gr. Szapary Gyula m. kir. miniszter-
elnök körirata a magyar kormány urolag meg-
alakulásáról.

A lelkes leánya.

— Regény. —
Irta V. Gaál Karolina.
(Folytatás.)

— Mit, mit álmodott? Akarom tudni!
— kiáltá Kreucz az ágyhoz lépve
— Györgyalváról álmodtam, — felelt
Julia és az öreg asszony megérteté fér-
jével.

— Hát györgyalváli ő? — kérdé nejét.
Ez igent intett.

Kreucz széles tenyerét pár perczig sa-
bát homlokára nyomta és borzasztó szemé-
ket vetett Juliára. Sohase felede el e tekin-
tetet.

Azután kisietett a szobából, jól hallá
Julia, hogy a másik szobában egy fiókot nyit-
tott fel, azután nagy léptekkel sétált s egy-
szer ajtó nyílás történt, — halk nesz, —
ő távozott s ott a mellékszobában mély csend
lett.

— Mit kiáltottam álomban? — kérdé
Julia az öreg asszonytól.

— Valamit láthatott kisasszony, mivel
küzdött, mit álmodott?

Julia nem felelt, homlokát kezibe rejtve
irtózáva gondolt arra, ha Kreucz valamit sejt-
tene és most ama nőhöz sietne.

Az óra három vert éjfel után; künn
szürkület kezdett.

— És önök nem aludtak miattam? —
kérdé.

— Most már aludjék egy kicsit asszony-
ság én is iparkodom csendben lenni.
S nagy nehezen belenyugodtak. Bár Julia
még sokáig gondolkodott, ki lehet ama nő?
Vagy tán azt is álmodta, mint ezt most itt,
az ágyban.

Hát az öreg Kreucz ingerültsége és

5. Tanácsi előterjesztés az adó-felső-
lamlási bizottságba tagok választása iránt.

6. Ugyanaz: az italméresi jog értékesi-
tése tárgyában.

7. Ugyanaz: a méntelepi helyiségek bő-
vítése ügyében.

8. Ugyanaz: a lótenyésztés emelésére
alakult részvénytársaság ajánlatával a lóvásár-
tartási jognak átbotcsátása iránt.

9. Ugyanaz: a nagy-létai vasut előle-
ges munkálatainak költségeihez hozzájárulás
iránt.

10. Ugyanaz: a városi színház igazga-
tója részére 4000 forint segély megadása
iránt.

11. Ugyanaz: az elemi iskolák kiépítése
ügyében.

12. Ugyanaz: himlőoltási költség enge-
délyezéséről.

13. Ugyanaz: a kataszteri költségek fi-
zetési határidejének meghosszabbítása iránt.

14. Ugyanaz: a nagyerdei vendéglőnek
szabadkézből kiadása iránt.

15. Ugyanaz: a homok- és csapókerti
szabályrendelet megállapítása iránt.

16. Ugyanaz: több évi megvizsgált nyom-
dai számadás kíséretében.

17. Ugyanaz: a polgári fellelmezérvöl
vezetett számadással.

18. Ugyanaz: nyugdíj és özevgyi segély
iránti folyamodók kérvényeire.

19. Ugyanaz: a szűzgyulának régi jár-
sán való meghagyásáért.

20. Ugyanaz: a Tisza-ármentesítő pénz-
tárból 500 frtnak kiutalása iránt.

21. Ugyanaz: a reáliskola államosságá-
nak megszüntetése iránt.

22. Ugyanaz: a közigazgatási bizottság-
nak 1889 második félévi jelentésével.

23. Ugyanaz: a számonkérő széknek f.
évi január 27-iken tartott ülése jegyzőköny-
vével.

24. Ugyanaz: Sik Lajos nyugalmazott
alapítványi pénztárnok óvadékaának kiadása
tárgyában.

25. Ugyanaz: Fried Lajos bérlőnek a
szerződés ellenes földhasználat miatt kiszabott
bírság ellen benyújtott fellebbezésével.

26. Tanácsi időközi jelentés az ökor fo-
gatok beszüntetése tárgyában.

27. Ugyanaz: a vágó hid felépítése mun-
kálatainak mibenlétéről.

28. Ugyanaz: némely bizottság kiegészi-
téséről.

29. Polgárosítás iránti kérvények.

30. Bába-oklevelek kihirdetése.
Debreczen, 1890. Márczius 24.

Simonffy Imre
kir. tan. polgármester.

* Kihajtás a Hortobágyra. Az intéző bi-
zottság határozata szerint a sertés-kondások
e hó 30-án, a közönséges és czifra csikók
pedig április 5-én reggel 5 óraker tartoznak
kihajtani a Hortobágyra. A szarvas-marha
kihajtásának időpontja még nincs megállap-
ítva.

* Regálé-bérlők értekezlete. Városunk-
ban vasárnap az ország különböző vidé-
keinek italméresi jogbérli nemes értekezletet
tartottak a Korona szálloda termében. Az ér-
tekezlet megtartására legfőképen a pénzügy-
miniszteriumnak f. évi február hó 3-án kiadott
körrendelete szolgáltatott okot, mely az italmé-
résesi jogbérli viszonyjaiban és helyzetében
óriási változást idéz elő. Ezen rendelet behá-
tó tanácskozás és tárgyalás alá vetettet; ugy
szintén tárgyalattak a nagybani kereskedés
körül felmerült és tapasztalt hiányok és visz-
szalések. Az ülés ugy délelőtt, mint délután
igen látogatott volt. Jelen voltak: Fodor Dá-
niel, Szolnok városi italméresi társulat elnöke;
Künstler és Társai Orosháza; Váradat István

XXVI.
Az öreg Kreucz kora reggel óta lesett
Grünholz megjelenésére a házban, mert reg-
gelizni is velők szokott az udvaron levő eperfa
alatt csinosan felterített asztalnál; ilyenkor
kedvesen szoktak társalogni és két nagy házi
eb is lábaikhoz fekdnt, csaknem családtagul
számítva be magukat.

Emma szelid tyukjai is eléjtek, sőt
volt egy kedvence, mely fölugrott ölebe és
kavéjába úte orrocskáját, egy darab zsemlyét
kikapva belőle s vele tova futva, melyet
látva szájában a többi, irigy étvágygyal s ká-
rával futottak utána, míg el nem csipkedtek
tőle apránként.

Most is besietett Grünholz a kávézásra
reggeli 8 óraker, mint rendesen.

Emma már töltögette a kávé Kreuczé
helyet foglalt és mondta Emmának, tegye félre
Julia reggelijét, mert még alszik. Ő elfordít,
lázasan aludt! — mondá Grünholz felé for-
dulva — Ugyan hogy is tudták őt eltevesze-
teni.

tok a kis kutyákkal. Ime! a kifestett arcu
kisasszonyunk is ugy dédelgeti a czudar kis
állatot, mint a nő — férje urát.

— Oh! ne sirj kicsikém! mindjárt ké-
nyelmesebb helyed lesz! — s a penyé kis dög
annál jobban nyafog.

Ugyancsak a vonat indulását várja, egy
anglius is, ki csak hunyorgatja vörös szem-
pilláit, s mereven nézett a nyafogó ölebre,
mely hihetőleg bosszantotta.

Egyszer csak oda fut a kutyás kisasz-
szoanyhoz:

— John Flokk vagyok!
— Fellegváry Beatrix vagyok!
— Eladó? — kérdi az angol rámutatva
a kis ölebre.

— Dehogy, legkedvesebb kis jószágom!
lelkem Jellácskám!

— Minden lehet eladó!
— Sajnálom uram de . . . .
— Na adok tiz forintot.

— Jaj! dehogy adom kedves kis ku-
tyám, szeretkeze szoritja a kis bodros szőr-
nyet magához, mely még nagyobb vakkantot
ekkor.

Sir John idegesen kapott fülehez, de egy-
szersmind nem állhatt, hogy jót ne huzzon
séta pálcájával, a kis kutyára, mely útes a
kisasszony dagadó karjait is érte: — kutyá
és kisasszony visítottak:

— Rendőr! Gyilkos!
— Mi az?!

— Verekszik! Fogja el!
Angolunk hidegvérrel halgatja a vádat s
végre szól:

— Kisasszony! akar nőm lenni?
A dühögő kisasszony megszelidült és
pirulva mondá:

— A karok!

Im, mi lett a kis kutyával? Szegény pára-
főbe lövetett.

* * *
Jó helyütt jártam . . . .

Kérem! szerelmes voltam Birincsik Tini-
kébe.

S mint jól nevelt gavalér kíváncsi vol-
tam, milyen lenne a parthie?
Tudakozni intézet: telekkönyvi hi-
vatal.

— Jó napot kívánok!
— Jó napot öcsém! — mondá egy kör-
mölő öreg, ur fel sem pillantva az akták
közül.

— Egy kis bajom volna kérem!
— Jól van!
— De kérem a telekkönyvbe szeretnék
nézni egy kisse!

— Tessék! mi féle név után tudako-
zódik.

— Hát kérem a Birincsik Ti . . . par-
don! az az Birincsik János ur vagyoni állapo-
tát akarám megtekinteni.

Hm! mondá az öreg egyet hunyor-
itva. — Itt van! 4528 t. k. sz. alatt ol-
vassa!

Megnéztem, szerény véleményem szerint
jó parthie lett volna, de tessék csak tovább
hallgatni:

— Nos tehát átnéztem, — köszönöm
uram!

— Kihez is legyen szerencsém!?

— Rózsás Pista joggyakornok vagyok!
— Én pedig Birincsik János vagyok!
A guta környezett. — Futottam ki-
fele.

M.

